

**Mama, woont even...
ergens anders...**

Mijn eigen werkboekje om aan mama te denken

Voordat je begint!

In dit boek kun je lezen over Tom.

Maar je kunt je er ook uit laten voorlezen.

De moeder van Tom zit in de gevangenis.

In dit boek staan ook leuke werkjes in die je kunt maken.

Bij elk verhaaltje staan werkjes die daar bij horen.

Het leukst is dat je van dit boek helemaal je eigen

boek maakt!

Soms staan er bij een verhaal meer werkjes.

Je mag zelf kiezen welke je wilt maken.

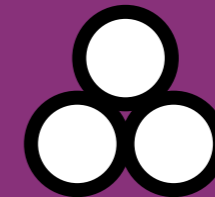
Je mag ze natuurlijk ook allemaal maken.

Kijk maar vast wat deze plaatjes betekenen:

Hier komt een verhaaltje

Dit is een werkje

Vraag of een volwassene je kan helpen

Mama, waar ben je?

Wat staat er in deel 1:

Foto's van mij en mama

Verhaal 1

“Tom is verdrietig”

Vertel eens...

Handen van mij en mama

Mijn mama

Een huis met mama's

Verhaal 2

“Een huis met mama's”

Tekening voor mama

Mijn dromen

Gekke bekken trekken

Mijn naam is...

Mama's naam is...

--	--

Mijn leeftijd is...

Mama is nu...

--	--

Ik ben geboren op...

Mama is geboren op...

--	--

Mijn geboorteplaats is...

Mama's geboorteplaats is...

--	--

Mijn lievelingskleur is...

Mama's lievelingskleur is...

--	--

Mijn lievelingsdier is...

Mama's lievelingsdier is...

--	--

Mijn lievelingseten is...

Mama's lievelingseten is...

--	--

Dit vind ik niet zo lekker...

Dit vindt mama niet zo lekker...

--	--

Mijn lievelingsliedje is...

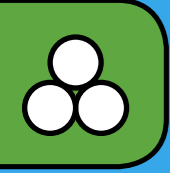
Mama's lievelingsliedje is...

--	--

Ik hou het allermeeest van...

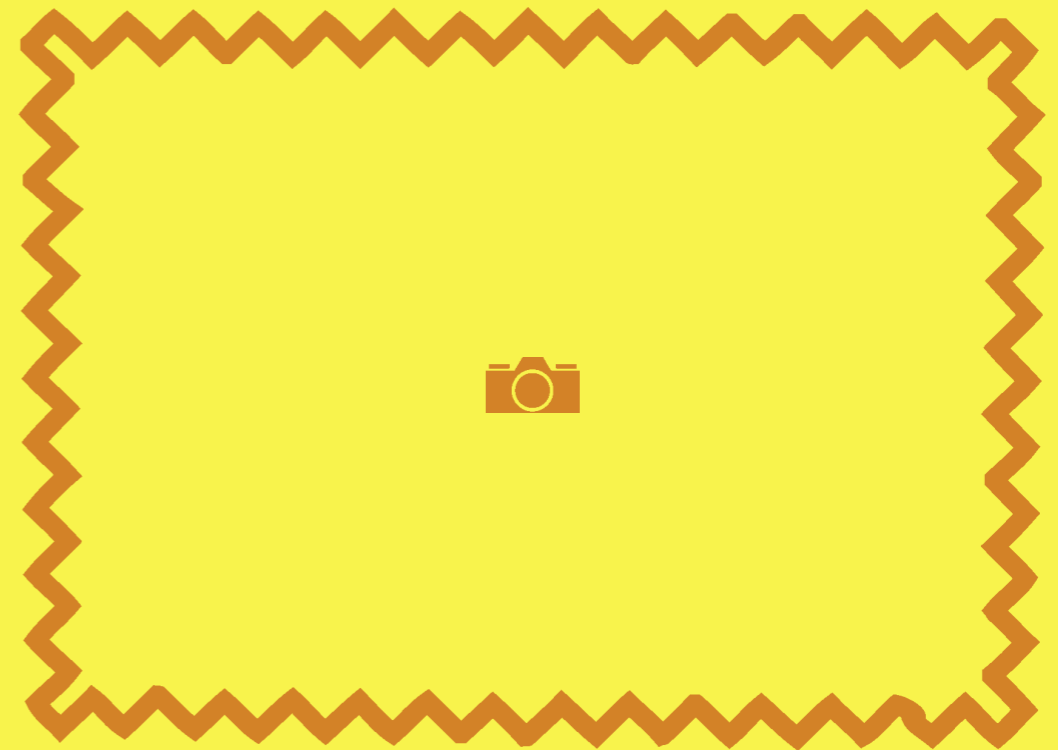
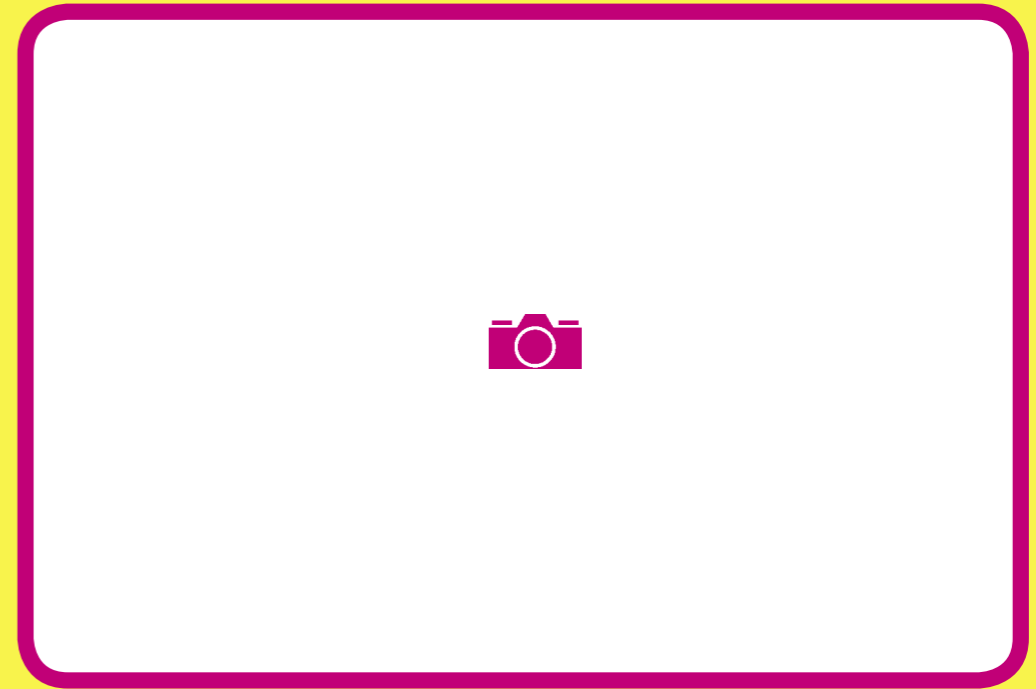
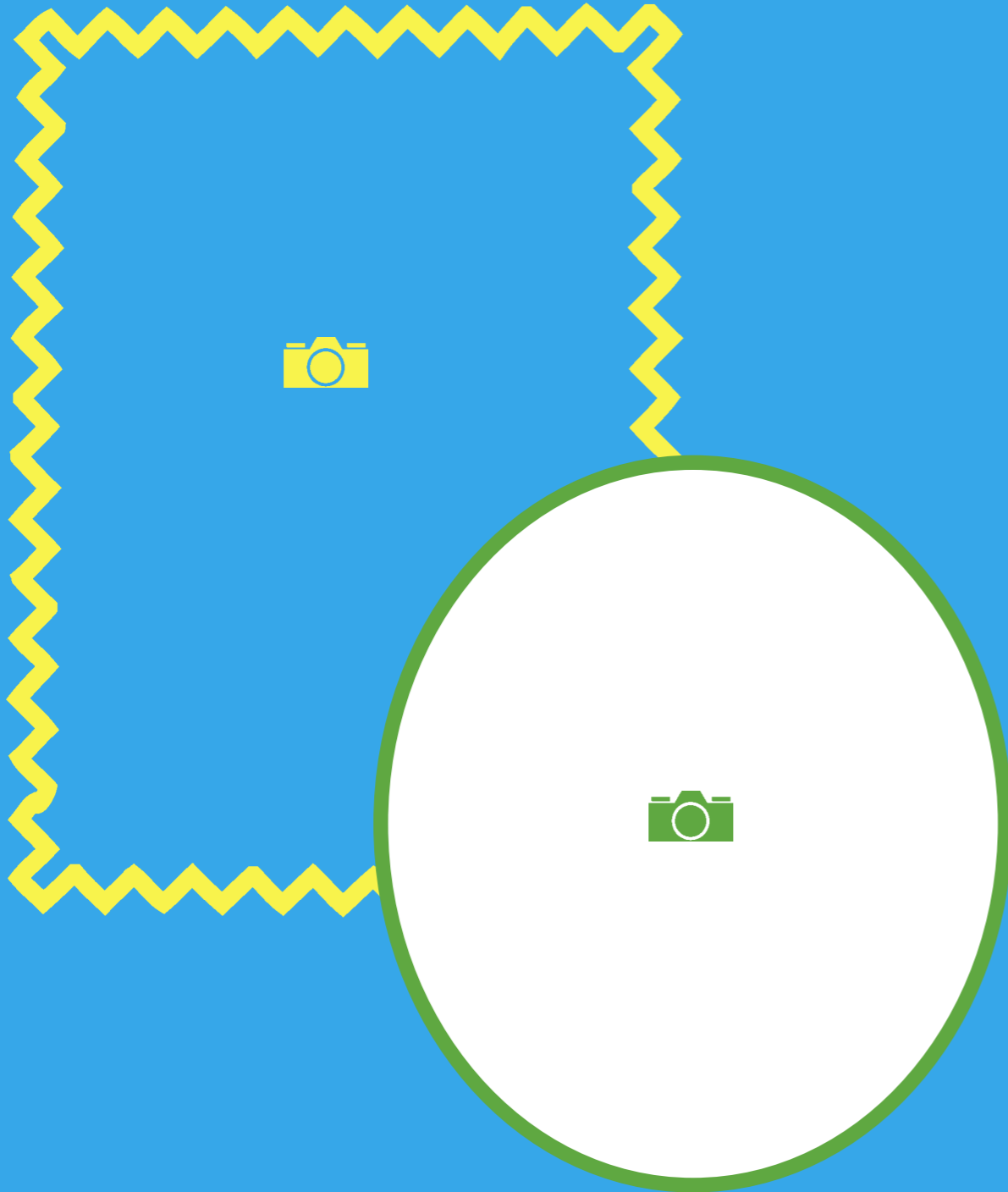
Mama houdt het allermeeest van...

--	--

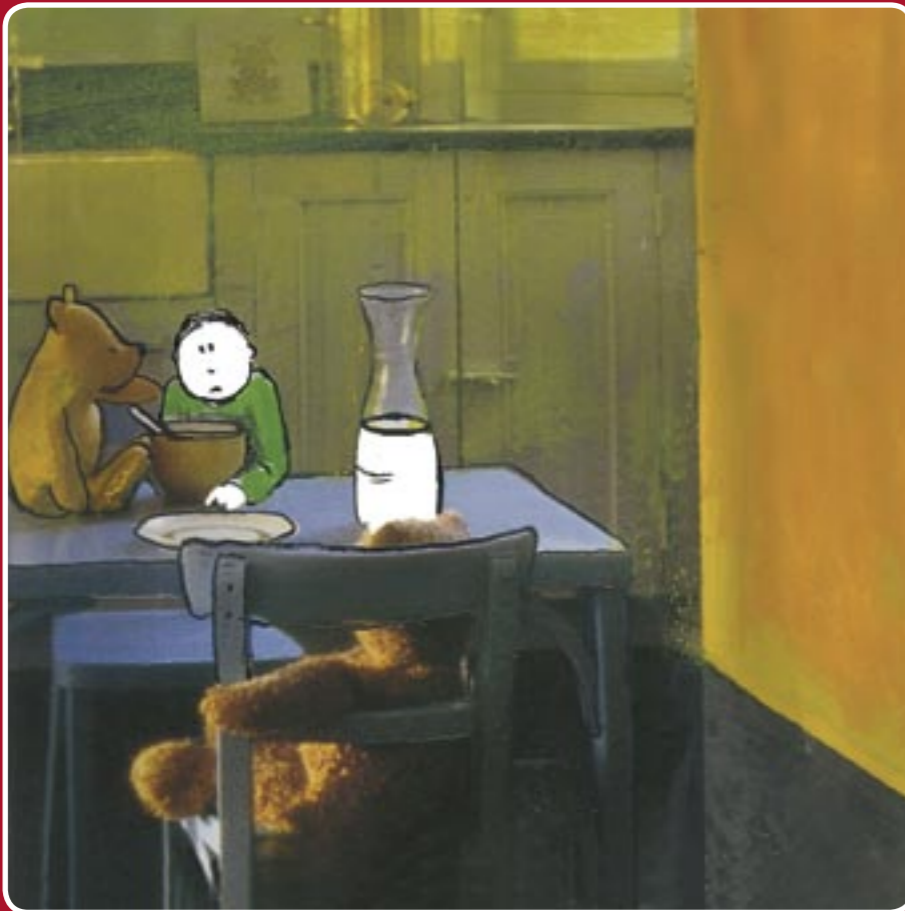

Foto's van mij en mama

(je kan ook foto's kopiëren)

Verhaal 1

Tom is verdrietig

Het was op een zondagmiddag, Tom weet het nog goed.
Ze waren daar ineens.

Allemaal politiemannen in blauwe pakken.

Zonder dat ze iets tegen hem zeiden namen ze mama mee.

Tom schrok er zo van dat hij begon te huilen.

“Alles komt goed lieverd, en opa komt zo en dan kun je daar fijn gaan logeren”.

“Ik moet even met deze politiemensen mee”, zei mama.

Opa kwam meteen, toen mama met de politie weg was.

“Waar is mama, opa?”

“Mama is even weg, ga maar lekker buiten spelen jongen”, zegt opa.

Tom probeert van alles, spelen, rennen, vrolijk zijn, aan iets anders denken... maar het lukt hem niet.

Tom is verdrietig, zo verdrietig dat hij geen zin meer heeft om te spelen.

Zelfs geen zin meer om te eten.

Waar is mama?

“Tring.... Tring....” de telefoon.

Tom stormt naar binnen en gooit vlug zijn jas op de grond.

OEI, hij struikelt er bijna over!

Gauw rent Tom naar de telefoon.

Het is mama!

Tom is zo blij, hij mag naar mama toe.

Alles is goed met haar.

“Als je naar mij toe komt kun je zien in wat voor een huis ik even woon, ze noemen het de gevangenis”, zegt mama.

“Okee mam”, en Tom legt de hoorn neer.

“Opa, opa ik mag naar mama toe!

Alles gaat goed met haar!”.

“Ze woont even ergens anders....”

Vertel eens...

Hoe oud ben je nu?

Weet je nog toen mama wegging? Wat gebeurde er allemaal?

Hoe oud was je toen mama wegging?

Waar was je toen?

Wie was er toen bij jou?

Waar ging je naartoe toen mama weg was?

In welk huis woonde je toen mama weg was?

Met wie woon(de) je daar?

In welk huis woon je nu?

Met wie woon je daar?

Heb je ook foto's van jou en je mama samen?

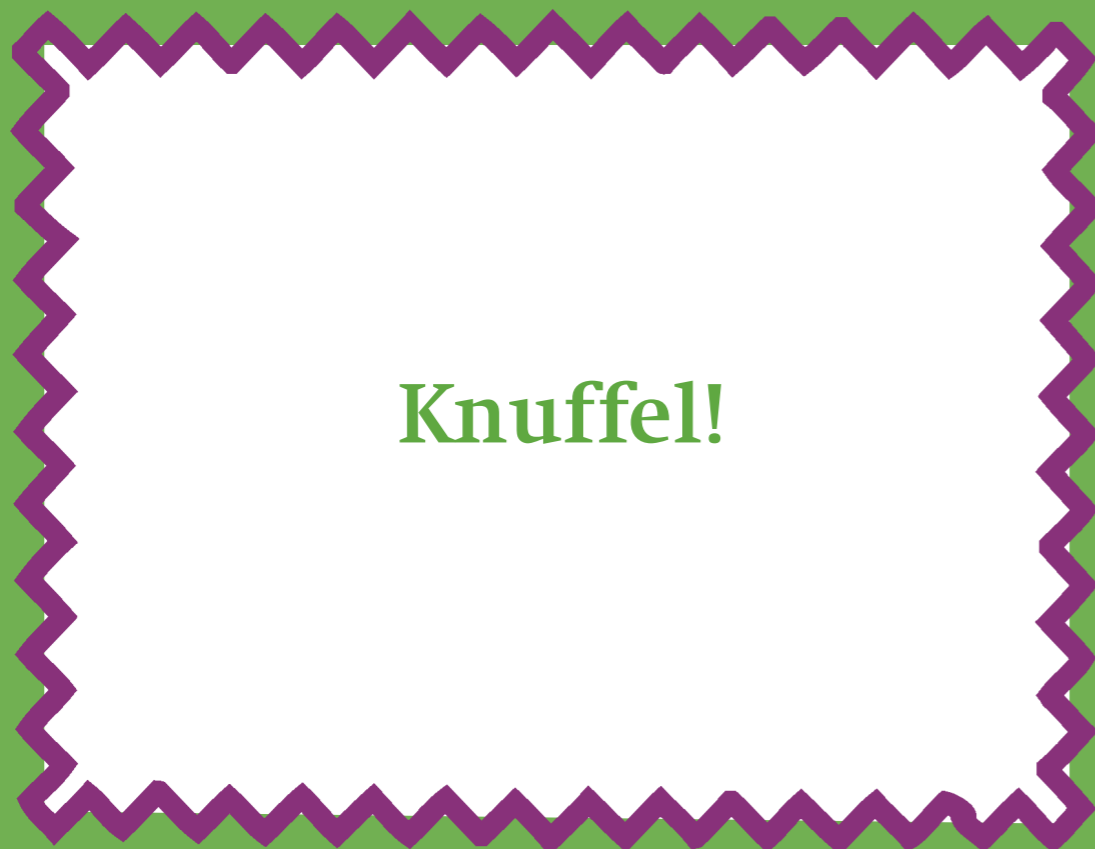
Mijn fijnste gedachte aan mama is:

(Dit kan een liedje zijn. Of iets wat je samen hebt gedaan.

Of iets wat mama altijd zegt of doet)

Heb je ook een knuffel?

Plak hier een foto of maak een tekening van jouw liefste knuffel.

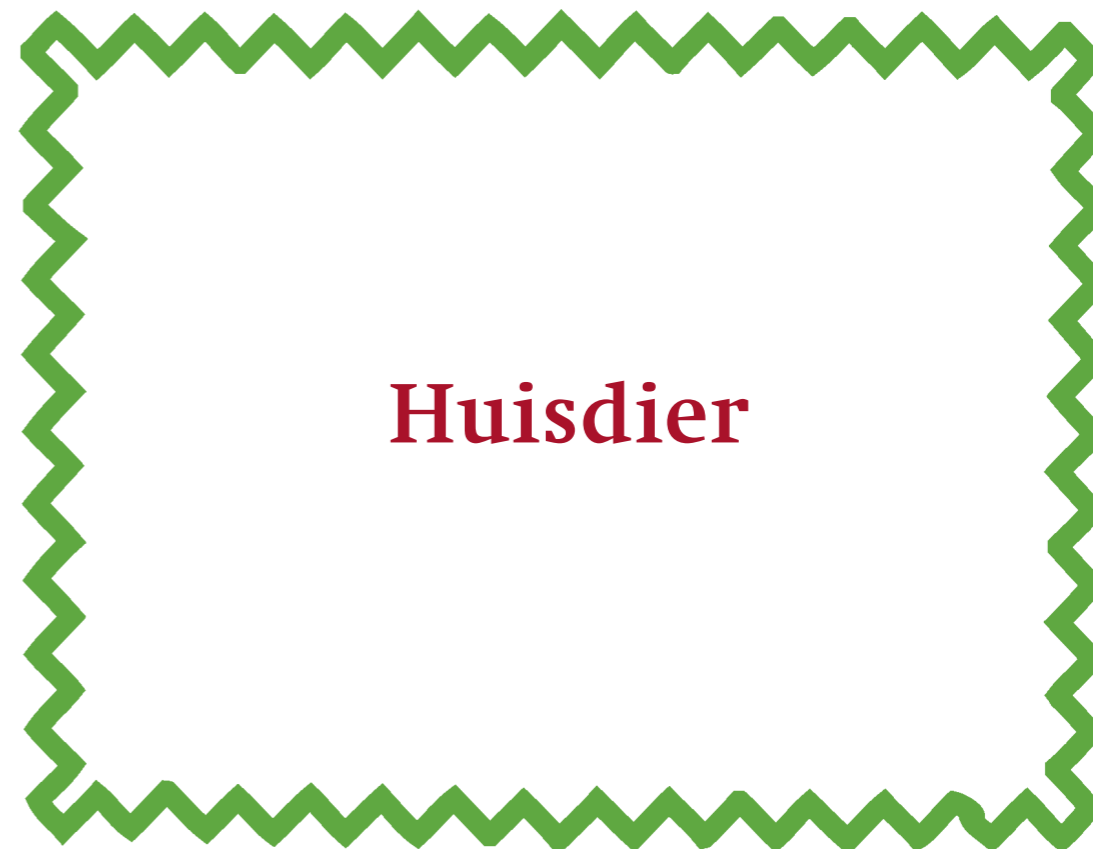

Knuffel!

Heb je een huisdier?

Mijn leukste (huis)dier is:

Hier mag je ook een foto plakken of tekening maken van je huisdier of lievelingsdier.

Huisdier

Plak hier een foto(kopie) of tekening

Huis toen!

van je huis waar je met mama woonde.

Heb je ook een foto van het huis

Huis nu!

waarin je daarna ging wonen?

Handen van mij en Mama

Een kunstwerk samen met mama

maken is ook leuk!

Dan heb je een werkje van jullie samen.

Leg jouw hand op een vel papier en

trek je hand over.

Mama kan je helpen om je hand

over te trekken.

Is jouw hand klaar?

Vraag dan of mama haar hand

op het vel legt.

Is mama's hand groter?

Trek nu mama's hand over.

Nu staan er 2 handen op het papier!

Als je wilt kan je jullie werkje nog versieren.

Dit heb je nodig: Kleurpotloden • Stiften • Vel papier

Mijn mama

Ook als je niet bij je mama kan zijn, kan je wel aan haar denken.

Hoe is jouw mama? Wat is haar lievelingskleur?

Wat drinkt ze graag? Welk eten kan ze lekker koken?

Welke spelletjes doen jullie samen? Waar ruikt mama naar?

Zo kan je heel veel bedenken!

Schrijf hier alles op waar je aan denkt bij mama.

Als je niks weet kun je het ook aan je mama vragen.

Of vraag het aan iemand die jouw mama kent.

Als je nog niet kan schrijven vraag dan iemand die je kan helpen.

1

6

2

7

3

8

4

9

5

10

Heb je iets op kunnen schrijven? Heel goed!

Met deze woorden kan je een heel mooi kunstwerk maken!

Dit heb je ervoor nodig:

Schaar • Weekbladen met plaatjes (waarin je mag knippen)

Lijm • Kleurpotloden • Stiften • Groot vel papier

Kijk in de weekbladen of je plaatjes ziet.

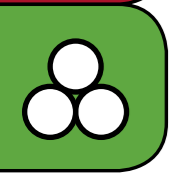
Plaatjes van de woorden die je net hebt bedacht. Je kan veel plaatjes plakken, maar je kan ook zelf tekenen en kleuren.

Soms kan mama lang niet bij jou zijn. Je kan vragen of ze een klein plukje haar van haar wil afknippen. Dat kan je ook bij het kunstwerk plakken. Zo is mama altijd een beetje bij je.

Misschien ken je iemand die een lijstje heeft om je kunstwerk in te doen.

Je kan het dan op je kamer hangen!

Veel knutsel plezier!

Een huis met mama's

Doe dit werkje voor je verhaal 2 gaat lezen.

Denk jij wel eens na over hoe een gevangenis eruit ziet?

Weet jij hoe die eruit ziet?

Denk jij wel eens na over hoe een gevangenis eruit ziet?

Wat wordt er gedaan? Denk daar eventjes over na...

Maak hier een mooie tekening van een gevangenis.

Je mag ook verven. Nu kun je verhaal 2 lezen.

Verhaal 2

Een huis met mama's

Tom heeft zijn pyjama al aan als opa de slaapkamer binnen komt lopen.

Als hij in bed ligt stopt opa hem in.

“Opa?”

“Ja jongen?”.

“Waarom hebben ze mama eigenlijk mee genomen?”

“Weet je nog dat je de vorige keer iets stouts hebt gedaan en dat je zo boos was dat je naar je kamer moest?”, vraagt opa.

Dat weet Tom nog goed.

Tom wilde langer buiten spelen en dat mocht niet, omdat het eten klaar was en ze moesten gaan eten.

Hij wilde nog niet eten, en al helemaal geen vieze groene spruiten.

Hij was toen zo boos dat hij een steen tegen opa's nieuwe blauwe fiets had gegooid.

Hij was er zelf toen ook van geschrokken.

Opa werd toen heel erg boos, zo boos dat zijn gezicht helemaal rood werd.

“Ja, dat weet ik nog wel opa”.

“Toen kreeg je straf en moest je naar je kamer”.

“Als grote mensen, zoals mama of ik dingen doen die niet mogen, en echt heel erg zijn, worden ze meegenomen door de politie”.

“Ze moeten dan voor een tijdje naar de gevangenis”.

“Mama zit nu ook in de gevangenis, omdat ze iets gedaan heeft wat niet mag”.

“En als ik nu ook iets doe wat niet mag, kom ik dan bij mama, mag ik dan weer bij mama zijn?”

“Nee jongen, mama zit in een gevangenis waar alleen mama's zitten.

“Het is dus eigenlijk een soort van huis, waar alleen maar mama's wonen”?

“Ja, dat klopt een huis voor allemaal mama's”.

“Ik denk dat mama dat gezellig vindt”, zegt Tom zacht, zijn ogen vallen dicht en hij valt in slaap.

Tekening voor mama

Vertel eens over je tekening

Laat je mooie tekening van de gevangenis zien aan mama.

Vertel haar wat je hebt getekend. Als het nog lang duurt

voor je mama ziet kun je de tekening opsturen.

Mijn dromen

Als je slaapt droom je.

Soms word je wakker en weet je nog wat je hebt gedroomd.

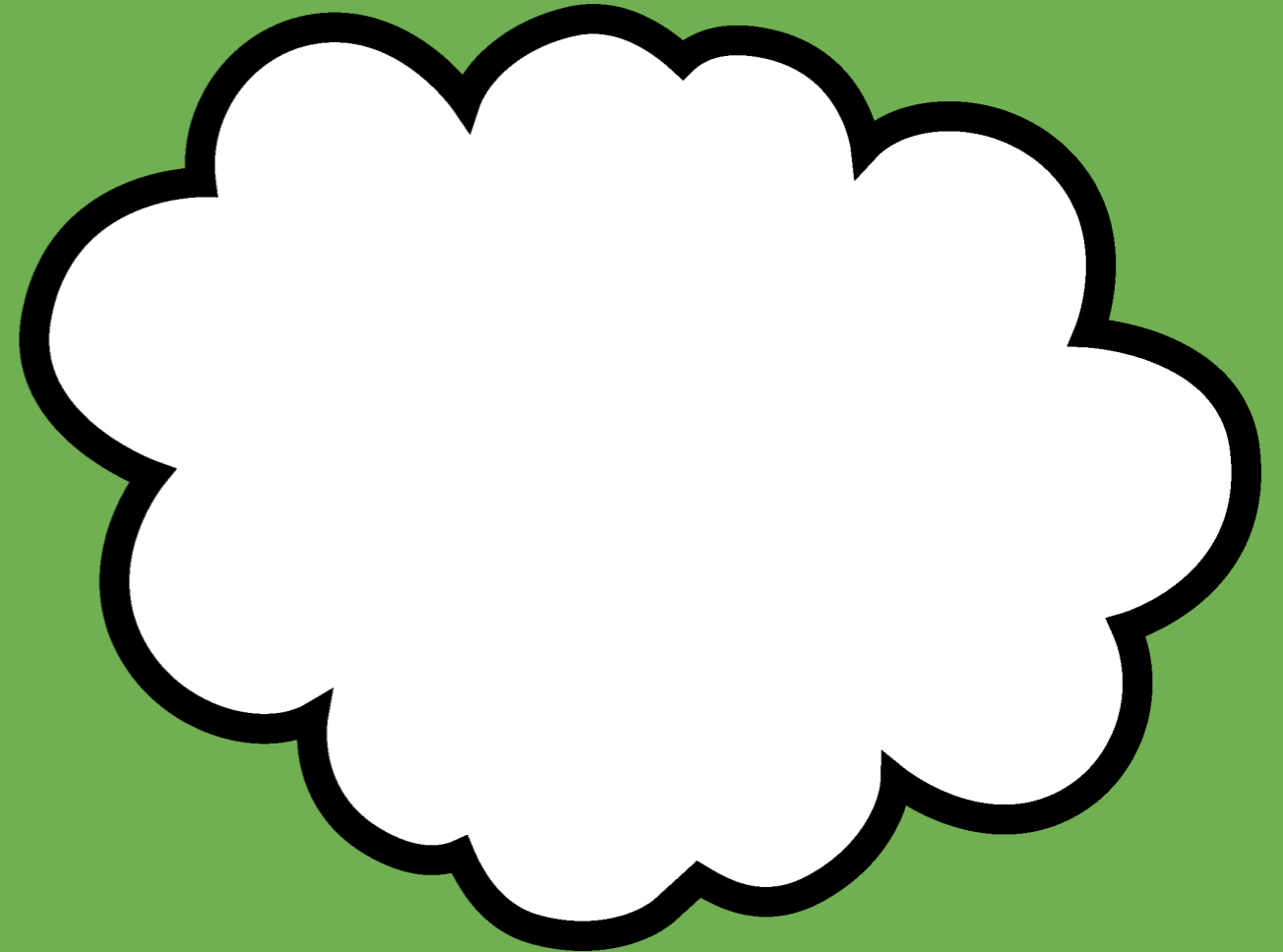
Je kan enge dromen hebben.

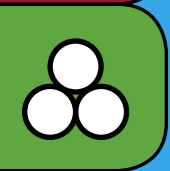
Of rare dromen.

Of een hele leuke.

Droom jij ook wel eens?

Hiernaast mag jij je droom natekenen.

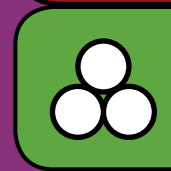

Gekke bekken trekken

Ga jij wel eens voor de spiegel staan om gekke gezichten te maken? Je kan veel verschillende gezichten trekken.

Ga eens voor de spiegel staan en trek gekke bekken.

Spiegeltje
spiegeltje
aan de wand
Wie trekt de
gekste bekken
van het
hele land?

Leuk hè? Kun je dit ook nadoen met je gezicht?

Je bent boos • je bent heel blij • je bent verdrietig

je bent geschrokken • je voelt je rot • je moet heel hard lachen

En? Gelukt? Zou mama dat ook kunnen?

Vraag het haar maar als je haar ziet!

Boos
Blij
Verdrietig
Geschrokken
Lachen
Je voelt je rot
Verbaasd

Huis met mama's

Een huis met mama's

Wat staat er in deel 2:

Verhaal 3:

“Eerste dag naar de nieuwe school”

Schoolwerkjes verzamelen

Met mama praten over school

Spelen

Verhaal 4:

“Tom voelt zich alleen”

Een beetje alleen...

Een spelletje

Fotolijstje

Verhaal 5:

“De IJzerzoeker”

De ijzerzoeker

Verhaal 6:

“De klokmeneer”

Mama-kalender

Slaapkamers

Zakdoek voor mama

Verhaal 7:

“Een brief aan mama”

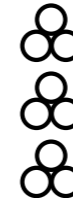
Zet in de goede volgorde

Je eigen brief

Verhaal 8:

“Een afspraak met mama”

Ster maken

Liedje of versje

Nachthemd maken

Verhaal 9:

“Droog brood”

Onzichtbaar zijn

Verhaal 10:

“Feest op school”

Feestdag

Armbandjes maken

Verhaal 11:

“Stoer”

Emoties

Verhaal 12:

“Een rondje door de gevangenis”

Een kijkdoos maken

Verkleeden

Verhaal 3

Eerste dag naar de nieuwe school

Tom fietst naar school.
 Dit is de eerste dag op zijn nieuwe school.
 Hij is bij opa in een andere stad komen wonen.
 Als Tom door de gangen van de school loopt, hoort hij overal het gejoel van kinderen.
 Hij loopt zijn nieuwe klas binnen en plotseling is het muisstil.

Tom loopt naar een lege tafel achter in de klas.
 Hij legt zijn rugzak op de tafel en gaat zitten.
 Naast hem zit een meisje met blond haar, ze kijkt hem niet aan.
 “Hoe heet jij? ”, vraagt Tom aan het blonde meisje.
 Het meisje met het blonde haar zegt niets.
 “Waarom zeg je niets?”, vraagt Tom aan het meisje.
 “Omdat je moeder in de gevangenis zit”, zegt het blonde meisje.
 Even weet Tom niet wat hij moet zeggen.
 Alle kinderen in zijn klas draaien zich om en kijken Tom aan.
 Tom voelt zijn hart sneller bonken en hij voelt zich heel boos worden.
 Hij probeert dit niet te laten merken aan de andere kinderen.
 Wat moet hij nu doen?
 Tom denkt na en krijgt een idee!
 Hij staat op van zijn tafeltje en loopt heel rustig naar voor in de klas. Hij gaat achter het bureau van de meester staan, die nog niet in de klas is.
 Tom begint te vertellen.

“Ik ben Tom en ik ben 7 jaar oud.
Ik woon even niet bij mijn ouders.
Ik woon nu bij mijn opa.

Daar is het heel gezellig, maar ik ben toch liever
gewoon thuis bij mijn moeder, maar dat kan niet.
Mijn moeder zit in de gevangenis, omdat ze iets
gedaan heeft wat niet mag.”

De kinderen in de klas luisteren aandachtig naar het
verhaal van Tom.

“Omdat mijn moeder iets gedaan heeft wat niet mag,
betekent dat niet dat ik iets heb gedaan wat niet mag.
Ik ben een gewone jongen en niet anders dan jullie!”

Tom zucht en loopt terug naar zijn plaats naast het
blonde meisje.

“Sorry”, zegt ze tegen Tom.

“Mijn naam is Tessa en ik vind het fijn dat je naast
mij zit”.

De kinderen in de klas beginnen te juichen en te
klappen.

Ze vinden het goed van Tom dat hij zijn verhaal heeft
verteld aan de hele klas.

Dan komt de meester de klas binnen lopen en zegt
tegen zijn kinderen dat ze er een nieuw klasgenootje
bij hebben, Tom.

Twee jongens vooraan in de klas zeggen:

“Dat weten we, wij gaan in de pauze met hem
voetballen”.

Schoolwerkjes verzamelen

Tom zit op school. Jij zit ook op school.

Wat maak je allemaal op school?

Wat voor schoolwerkjes wil je mama laten zien?

Plak een werkje hier op!

Je kan ook je rapport opplakken. Of een mooi knutsel werkje.

Als je meer werkjes op wil plakken, kan je dit blad kopiëren

schoolwerkje!

Met mama praten over school

Mijn school heet

Ik zit in groep

Mijn juf of meester heet

Mijn lievelingsles is

Wie zit er naast jou in de klas?

Mijn vriendjes en vriendinnetjes op school zijn

klassefoto!

Spelen

De mama van Tom zit in de gevangenis.

Jouw mama zit ook in de gevangenis.

Wie weet dat mama in de gevangenis zit?

Maak hier eens een toneelstukje van. Zoek 3 poppen of knuffels. Je kan ook sokken gebruiken als handpop.

Doe je hand in de sok. Geef de poppen een naam.

Kies 1 pop uit. De mama van deze pop zit in de gevangenis.

Weten de andere poppen dat?

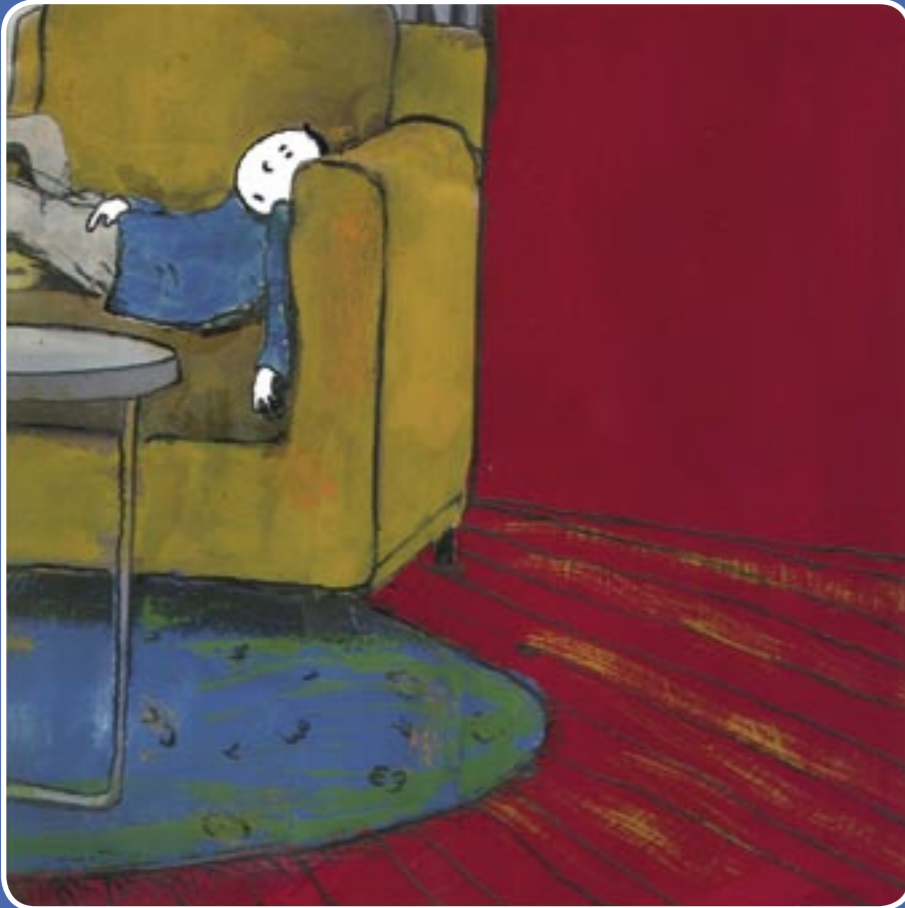
Hoe weten zij dat?

Wat zeggen ze hierover?

Vragen mensen wel eens iets aan jou over mama?

Wat vragen ze dan?

Verhaal 4

Tom voelt zich alleen

Het regent buiten.

Tom had graag met zijn vriend Robbie buiten willen spelen.

Hij verveelt zich.

Opa zit in een stoel een krant te lezen.

Tom kijkt naar opa.

“Opa woont alleen, eet alleen en slaapt alleen.

Zou hij zich niet alleen voelen?”, vraagt Tom zich af.

Tom voelt zich vaak alleen zonder zijn moeder, omdat zijn moeder er niet is.

Opeens voelt hij zich heel verdrietig worden.

Snel kruipt hij bij opa op schoot.

“Wat is er jongen?”, vraagt opa en hij slaat een arm om Tom heen.

“Ik wil dat mama weer bij mij komt wonen”, zegt Tom.

“Dan moet je nog even geduld hebben”, zegt opa.

Opa denkt na en bedenkt een plannetje.

“Weet je wat”, zegt hij, “Morgen is het donderdag en dat is bezoekdag.

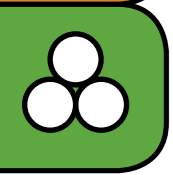
Zullen wij morgen bij mama op bezoek gaan?”

“Ja”, zegt Tom blij.

Opa staat op en haalt een groot glas limonade voor Tom.

Het lijkt nu wel een feestje!

“Zo”, zegt opa, “dan mag jij nu bedenken welk spel wij samen kunnen gaan spelen!”

Een beetje alleen...

Kijk eens vooraan in het werkboek.

Waar is de tekening of foto van je knuffel?

Hoe heet jouw knuffel?

Mag jouw knuffel bij jou in bed liggen?

Praat je wel eens met jouw knuffel?

Wat vertel je hem dan?

Voel jij je wel eens verdrietig?

Of boos?

Of heel blij?

Dit kan je aan je liefste knuffel vertellen!

Misschien helpt het wel! Probeer het maar eens!

Een spelletje!

Wanneer ga je weer op bezoek bij mama?

Dan kan je een spelletje meenemen om samen met haar te spelen!

Wat is jouw lievelingsspelletje?

Met wie speel je dat het liefst?

Maak een mooie tekening voor mama.

Neem deze mee op bezoek.

Je kunt de tekening cadeau geven aan mama.

Deze kan ze ophangen.

Bijvoorbeeld boven haar bed!

Fotolijstje

Je kan nu een fotolijstje maken.

Een leuke verrassing voor mama!

Dit heb je nodig:

gekleurd papier • een mooie foto • (stempel)stiften
prik-pen • lijm • lintje of touwtje

Plak de foto op het midden van het blad papier.

Versier de randen leeg papier om de foto heen.

Je kan kleuren, plakken, schilderen, schrijven...

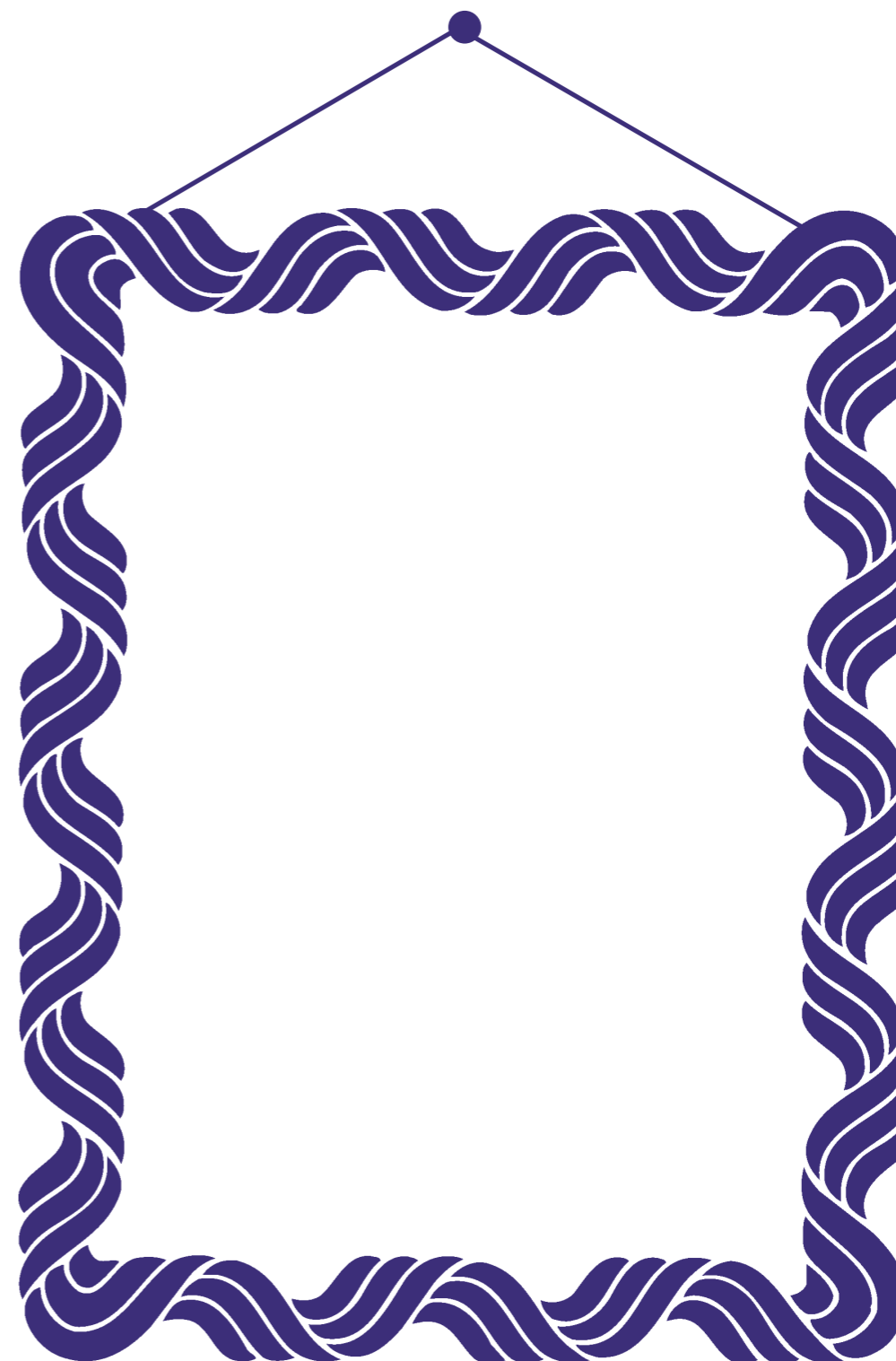
Je mag zelf kiezen wat je het leukste vindt!

Klaar met versieren?

Maak met een prik-pen twee gaatjes bovenin.

Stop daar een lintje of touwtje doorheen.

Maak er een knoopje in. Klaar is je fotolijstje!!

Verhaal 5

De ijzerzoeker

De volgende dag was het dan eindelijk zo ver.

Tom mocht naar zijn moeder.

“Heb je je mooie tekening?”, vraagt opa.

“Ja, ik heb een mooie strik om mijn tekening gedaan, kijk maar”, zegt Tom.

“Ik denk dat je moeder daar heel blij mee zal zijn jongen.”

Dat weet Tom wel zeker en hij gaat in de auto zitten.

Na een tijdje komen ze bij een groot gebouw met een heel hoog hek erom heen.

“Hier woont je moeder nu voor een tijdje!”, zegt opa.

“Opa”, vraagt Tom: “Waarom is dat hek zo hoog?”

“Nou,” zegt opa: “alle vrouwen die hier wonen hebben iets gedaan dat niet mag. Hiervoor hebben ze straf gekregen.

En moeten binnen het hoge hek blijven”.

Tom voelt zich niet zo lekker worden.

“Wil mama hier wel wonen, opa?”

“Nee,” zegt opa: “straf is nooit leuk Tom, maar soms moeten mensen gestraft worden.

Dan begrijpen ze dat ze iets gedaan hebben dat niet mag en dan doen ze het niet nog een keer.”

“Ik ga je de ijzerzoeker laten zien, want die wil je echt niet missen.

De ijzerzoeker is een metaaldetector.

Het is een soort poortje waar je doorheen moet lopen.

Hij gaat piepen als je ijzer bij je hebt.

Ik laat het je zien.

Zie je dat ding daar? Dat is hem, de ijzerzoeker!

Zal ik eerst gaan?”

“Ja, ga jij maar eerst, opa.” Zegt Tom.

“Okee, daar gaat hij dan!”

Opa loopt door het poortje en de ijzerzoeker begint te piepen.

Opa loopt terug.

“Nu moet ik het ijzer zoeken, ik kijk even in mijn zakken.”

Opa voelt in zijn zak en zegt: “dat zal hem zijn,” en hij haalt een muntje tevoorschijn.

Opa geeft het muntje aan de mevrouw achter het raam.

“Die krijg ik zo weer terug,” zegt opa: “nu jij Tom.”

Tom loopt door het poortje en ja hoor de ijzerzoeker begint te piepen.

“Zoek het ijzer, zoek het ijzer”, roept opa.

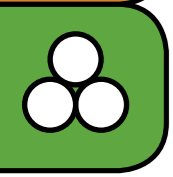
Tom voelt in zijn zakken en haalt er een spijker, een schroef en een cent uit.

Hij geeft het aan de mevrouw achter het raam en loopt nog een keer door het poortje.

“Ja”, roept opa: “hij piept niet meer, je krijgt je spulletjes weer terug.

Nu kunnen we naar je moeder.” De mevrouw achter het raam kijkt nog even naar

Toms tekening: “dat is een mooie tekening, daar is je moeder vast blij mee.”

De ijzerzoeker

De ijzerzoeker begon te piepen toen Tom er door liep.
Eerst moest Tom een spijker, een schroef en een cent
uit zijn zak halen. Hij moest ze aan de mevrouw
van de gevangenis afgeven.

Kijk eens in je zak of in je tas.

Zit er iets in waardoor de ijzerzoeker zou gaan piepen?

Wat staat er in de kamer wat ook zou gaan piepen?

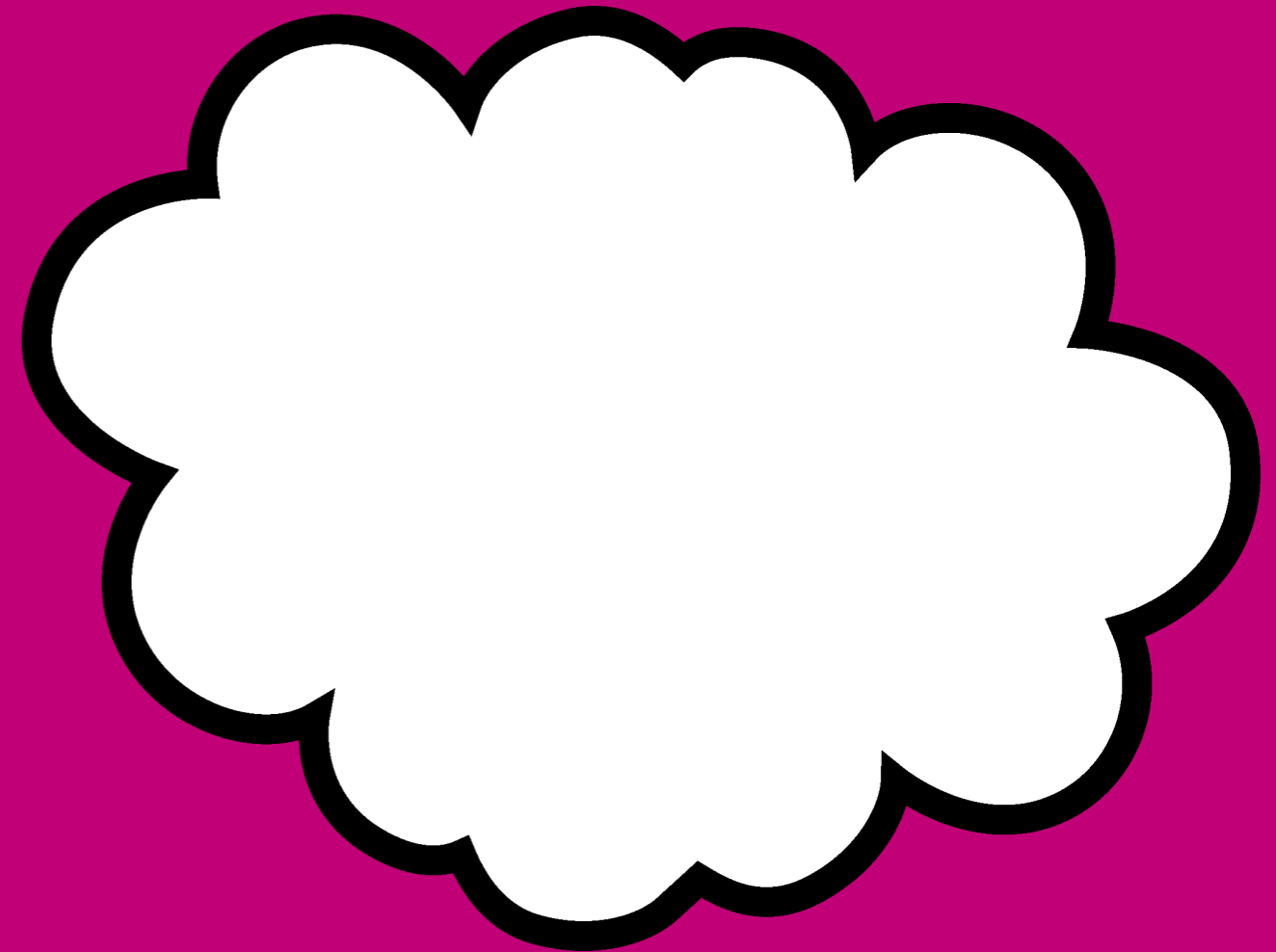
Schrijf of teken dat hiernaast.

Bouw nu zelf een ijzerzoeker!

Je kan lego, duplo of blokken gebruiken.

Heb je dit niet thuis, bouw er dan één op school.

Je kan ook zelf iets bedenken.

Verhaal 6

De klokmeneer

Tom gaat samen met opa op bezoek bij mama.

Opa is al bij mama op bezoek geweest en weet al precies hoe het in de gevangenis gaat.

Voor Tom is het zijn eerste bezoek.

Als opa en Tom door de ijzerzoeker heen zijn, komen ze in een kamertje met een heleboel vrouwen.

“O,” zegt opa: “zie je daar die man met dat mooie pak Tom?”

“Ja?”, zegt Tom.

“Dat is de klokmeneer, hij zegt dat we moeten gaan als de tijd voorbij is”, zegt opa.

Eigenlijk heet de klokmeneer, bewaker.

Dan ziet Tom zijn moeder zitten.

“Ga maar naar haar toe,” zegt opa, “dan wacht ik bij de ijzerzoeker.” Tom rent naar mama en geeft haar een dikke kus. Mama omhelst Tom.

“Kijk mam,” zegt Tom: “Ik heb een tekening voor je gemaakt.”

“Wauw, dat is een mooie tekening, daar ben ik heel blij mee. Ik hang hem straks op in mijn kamer”, zegt mama met een lach.

“Mag ik je kamer zien, mam?”, vraagt Tom.

“Nee, dat kan niet.

Maar ik kan je wel vertellen hoe de kamer eruit ziet.

Er staat een bed, een wc en een TV.”

“Mag je dan TV kijken?”, vraagt Tom.

“Ja, dat mag.”

“Mam, krijg je hier wel eten?” Vraagt Tom.

“Ja, elke dag krijg ik twee keer boterhammen en één keer warm eten, heel lekker”, zegt mama.

“En hoe vind je het bij opa?”

Krijg jij daar ook te eten?”, vraagt mama aan Tom.

“Ja, opa kan heel lekker koken hoor!
Maar ik mis je toch.

Wanneer mag je weer naar huis mam?”

“Dat duurt nog wel een tijdje jongen.”

Tom en mama hebben elkaar veel te vertellen.
Het is heel goed om samen te praten.

“Bezoektijd is voorbij”, roept de klokmeneer.

Opa komt er aangelopen.

“Okee Tom, we moeten gaan”, zegt opa.

“Mam, ben je nu verdrietig?”, vraagt Tom.

“Ja, ik ben heel verdrietig dat ik niet langer bij jou kan zijn.

Ik vind het fijn dat ik je weer even heb gezien.

Voorlopig komt mama nog niet thuis.”

“Hoezo niet?”, vraagt Tom.

“Omdat ik in de gevangenis zit, omdat ik iets gedaan heb wat niet mag. Ik ben hier nu voor straf en dat is mijn eigen schuld. Ik heb veel spijt van wat ik heb gedaan, maar ik kan het nu niet meer terugdraaien.”

“Ik probeer gewoon zoveel mogelijk op bezoek te komen, zodat we elkaar toch nog regelmatig zien”, zegt Tom.

“Tot de volgende keer mam” en Tom geeft mama een dikke knuffel.

“Dag jongen.”

“Mag ik de volgende keer weer mee opa?”, vraagt Tom.

“Natuurlijk mag dat, volgende week gaan we weer.”

“Ja, volgende week gaan we weer.”

Tom loopt samen met opa de kamer uit.

Tom kijkt nog een keer om.

Hij ziet dat mama een zakdoek langs haar oog veegt.

Mama kalender

Om te weten wanneer je naar mama gaat, kan je een kalender maken.

● Januari 2006 ●	7	X	14	21	28		
	6	X	13	20	27		
	5	X	12	19	26 Naar mama		
	4	X	11	18	25		
	3	X	10 Naar mama	17	24	31	
	2	X	9	X	16	23	30
	1	X	8	X	15	22	29

Hier staat een voorbeeld.

Slaapkamers

Teken je eigen slaapkamer na.
Vraag aan mama of zij haar kamer wil tekenen.
Plak de tekeningen hier op.

Praat samen met mama over
jouw spullen en die van mama.

Hebben jullie allebei een:

bed

wastafel

kast

beer

kleding

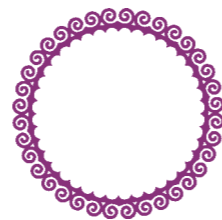
tandpasta

stoel

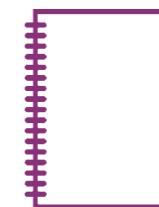
bureau

spiegel

kam

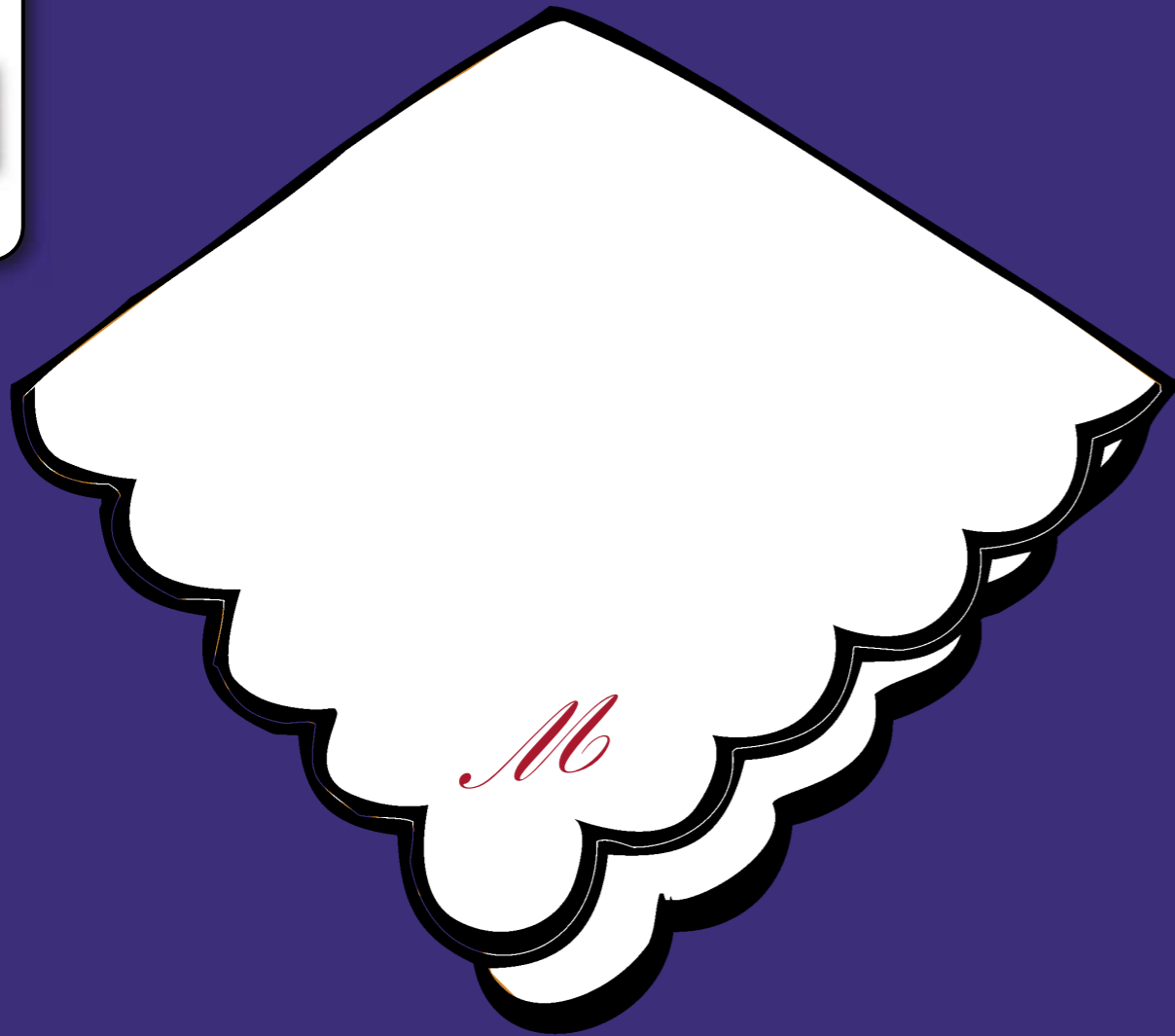
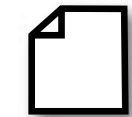
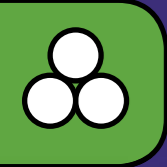
boekje

Welke spullen hebben jullie nog meer?

Wat zijn de verschillen tussen jouw kamer en mama's kamer?

Waarom zouden die verschillen er zijn?

Zakdoek voor mama

Omdat mama nu ergens anders woont

kan je haar niet zo vaak zien.

Je kan dan heel verdrietig zijn omdat je naar mama wilt.

Maar mama heeft ook verdriet dat ze niet bij jou kan zijn.

Dit heb je nodig: Zakdoek • (textiel) Stiften

Pak een zakdoek waar je op mag tekenen.

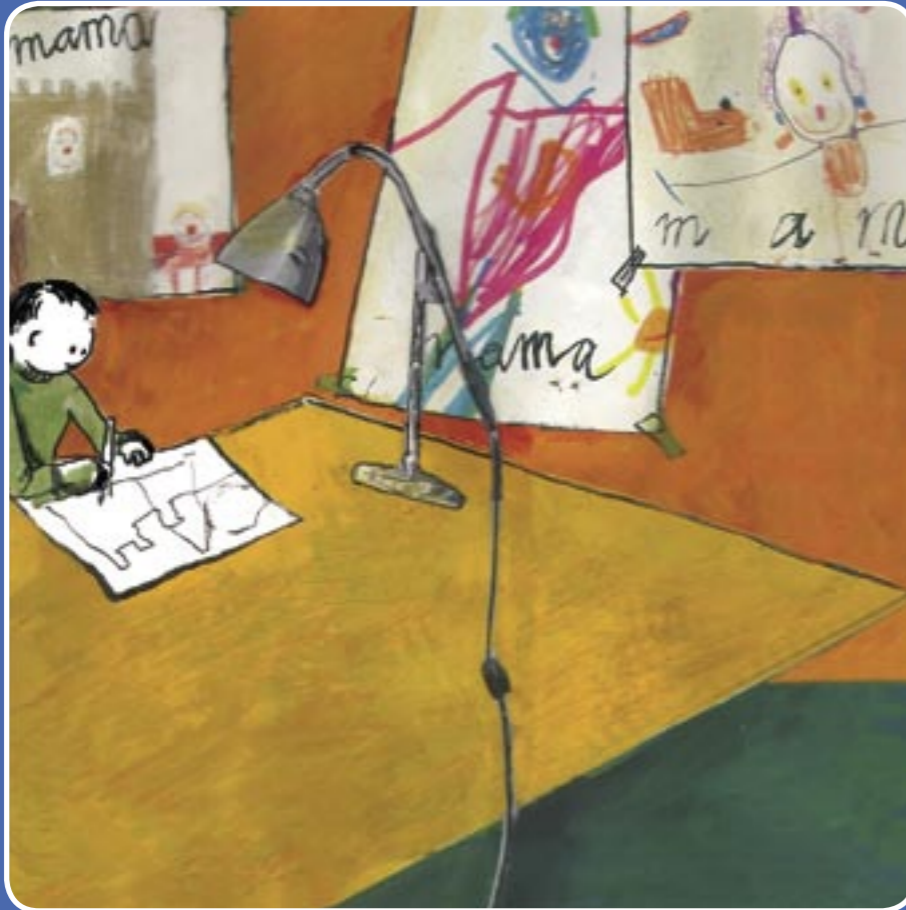
Kan je de zakdoek mooi versieren?

Als mama dan verdriet heeft kan ze jouw zakdoek gebruiken.

Als je geen zakdoek hebt, kan je ook een papieren zakdoekje

of keukenrol gebruiken om die te versieren.

Verhaal 7

Een brief aan mama

“Opa?”, vraagt Tom:

“Wat doet mama eigenlijk de hele dag daar in de gevangenis?”

“Nou, dat is een goede vraag Tom.

Dat weet ik eigenlijk ook niet.

Dat zou je aan je moeder kunnen vragen.”

“Ik heb een idee”, zegt opa: “Je schrijft je moeder een brief.

Ze vindt het vast leuk om post van je te krijgen.

Dan vraag je in de brief wat ze de hele dag doet.”

“Ja, dat is een goed idee,” roept Tom.

Hij wil een mooie brief maken met zijn beste kleurpotloden.

Lieve Mama,

Ik vond het erg leuk om bij je op bezoek te komen.

Donderdag kom ik weer.

Ik wil alleen nog iets vragen: wat doe je de hele dag in de gevangenis?

Dikke kus, Tom

“Kijk opa!”, roept Tom, terwijl hij de brief laat zien.

” Goed zo jongen.”

Opa stopt de brief van Tom in een enveloppe.

“Nu nog een postzegel erop en dan gaan we hem posten”, zegt opa.

Een paar dagen later.....

“Tom,” roept opa: “kijk eens wat ik hier voor je heb.”

“Wauw, een brief”, schreeuwt Tom.

Van wie zou die nou zijn?

En ja hoor, een brief van mama!

“Maak maar snel open”, zegt opa.

“Hij is wel erg lang, wil jij hem voorlezen opa?”, vraagt Tom.

“Natuurlijk jongen, kom maar bij me zitten.”

Lieve Tom,

Wat leuk om een brief van je te krijgen.

Ik vind het leuk om post te krijgen en zeker van jou.

Je had een vraagje.

Je vroeg wat ik de hele dag deed hier in de gevangenis.

Er gebeurt niet zoveel, maar...

's Morgens als ik wakker word dan krijg ik ontbijt, dit eet ik dan op mijn kamer op.

Daarna komt de sleutelmevrouw of meneer mij ophalen.

Dat is iemand die een sleutel heeft die op alle deuren in het huis past.

Ik ga dan naar mijn werk.

Ik moet elke keer andere klusjes doen.

Laatst moest ik bijvoorbeeld knickers in een zakje doen.

De zakjes komen dan in de winkel te liggen en mensen kunnen die knickers dan kopen.

Saaie werk, maar ik werk met andere vrouwen samen en dat is wel gezellig.

's Middags gaan we weer eten.

Ik krijg dan warm eten dat ik weer op mijn kamer op moet eten.

Ik kook zelf niet.

De kok kookt voor alle vrouwen die hier wonen, hij kan heel lekker koken.

Dan mag ik even naar buiten, basketballen of gewoon even met de andere vrouwen kletsen.

Daarna ga ik met de andere vrouwen volleyballen, tafeltennissen of biljarten.

Één keer in de week moet ik gymmen, net als jij dat op school doet.

's Avonds krijg ik weer brood.

Gisteren had ik nog hagelslag op mijn brood.

Ik moest toen aan jou denken, omdat jij dat ook altijd zo lekker vindt.

In het weekend hoef ik niet te werken, maar zit ik op mijn kamer.

Dit doe ik dus de hele dag.

Schrijf ook eens wat jij de hele dag doet!

Ik kijk uit naar je brief!

Ik hou van je!

Dikke kus, mama

“Wat doet ze veel op een dag, hè opa!”, zegt Tom.

“Ja”, zegt opa: “ze hoeft zich niet te vervelen daar.

Ook als je elkaar niet kunt zien, kun je toch van elkaar horen.

Met een brief bijvoorbeeld kun je ook contact maken!”

Zet in de goede volgorde

Kijk eens naar de 6 plaatjes hiernaast.

Op de plaatjes zie je wat je moet doen om een brief te schrijven en op te sturen.

Zet de plaatjes in de goede volgorde.

Schrijf een nummer in het wolkje.

De eerste hebben we al voor je gedaan.

Je eigen brief

Als je het leuk vindt kun je een eigen brief maken voor mama. Dat vindt ze vast leuk!

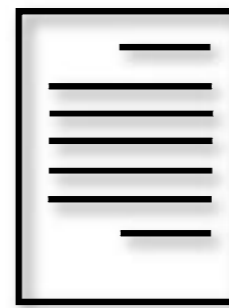
Kijk nog eens goed naar de plaatjes hiernaast.

Dan weet je precies wat je moet doen!

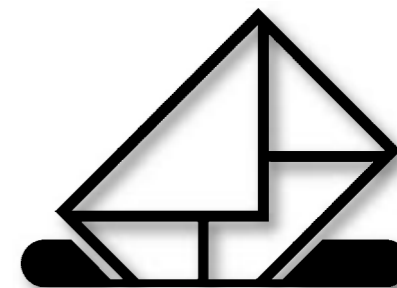
Dit heb je nodig:

Vel wit papier • potloden • stiften • enveloppe

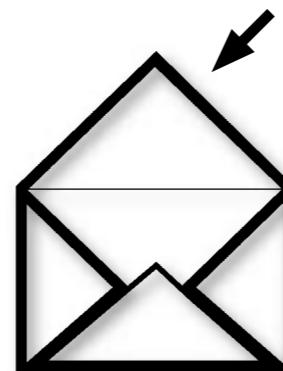
Je kunt op je brief schrijven of hem mooi versieren!

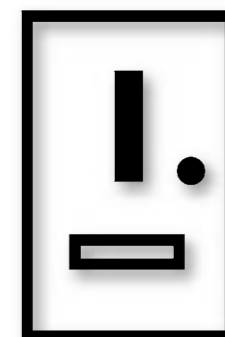
Schrijf of teken een brief voor mama, alles mag!

Stop de brief in de brievenbus

Stop je brief in de enveloppe

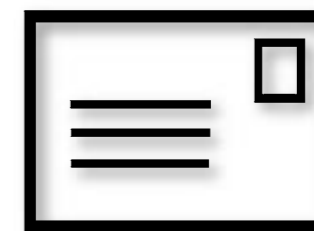
5

De postbode bezorgt jouw brief bij mama

Schrijf het adres van mama op je brief

Plak een postzegel op je brief

Verhaal 8

Een afspraak met mama

Tom is op bezoek bij mama.

Hij vertelt mama dat hij zich soms alleen voelt.

“Ik voel me soms ook alleen”, zegt mama tegen Tom.

Samen proberen ze iets te verzinnen, zodat ze toch een beetje samen zijn, zonder echt samen te zijn...

Even is het stil.

Tom en mama denken diep na.

“Ik heb een idee”, zegt mama.

“Elke avond voor het slapen gaan kijken we naar hetzelfde sterretje in de lucht.

Als we naar het sterretje kijken weten we dat we tegelijk aan elkaar denken”, zegt mama.

Tom en mama lopen naar het raam en zoeken de mooiste en grootste ster uit.

Samen spreken ze af dat ze naar de grootste ster kijken.

„Als er leuke of verdrietige dingen zijn gebeurd kunnen wij die aan elkaar vertellen.

We kijken naar de ster en dan vertellen we elkaar erover”, zegt Tom. Wat een goed idee!

Vanaf die dag kijkt Tom elke dag voor het slapen gaan naar buiten naar de grootste ster.

Hij vertelt dan wat hij heeft meegemaakt die dag...

Ster maken

Tom en zijn mama kijken elke avond naar een sterretje!

Dit las je in het verhaaltje.

Ze hebben dit samen afgesproken.

Iedere avond als Tom gaat slapen kijkt hij naar de ster.

Dan denkt hij aan zijn mama.

Jij mag nu een ster versieren!

Op het volgende blad staan twee sterren!

Knip de sterren uit en versier ze zo mooi mogelijk!

Dan kun je er één aan mama geven.

En de andere kun je boven jouw bed hangen!

Zo kunnen jullie altijd aan elkaar denken!

Dit heb je nodig: versiersels • lijm • papier • schaar • stiften

Liedje of versje

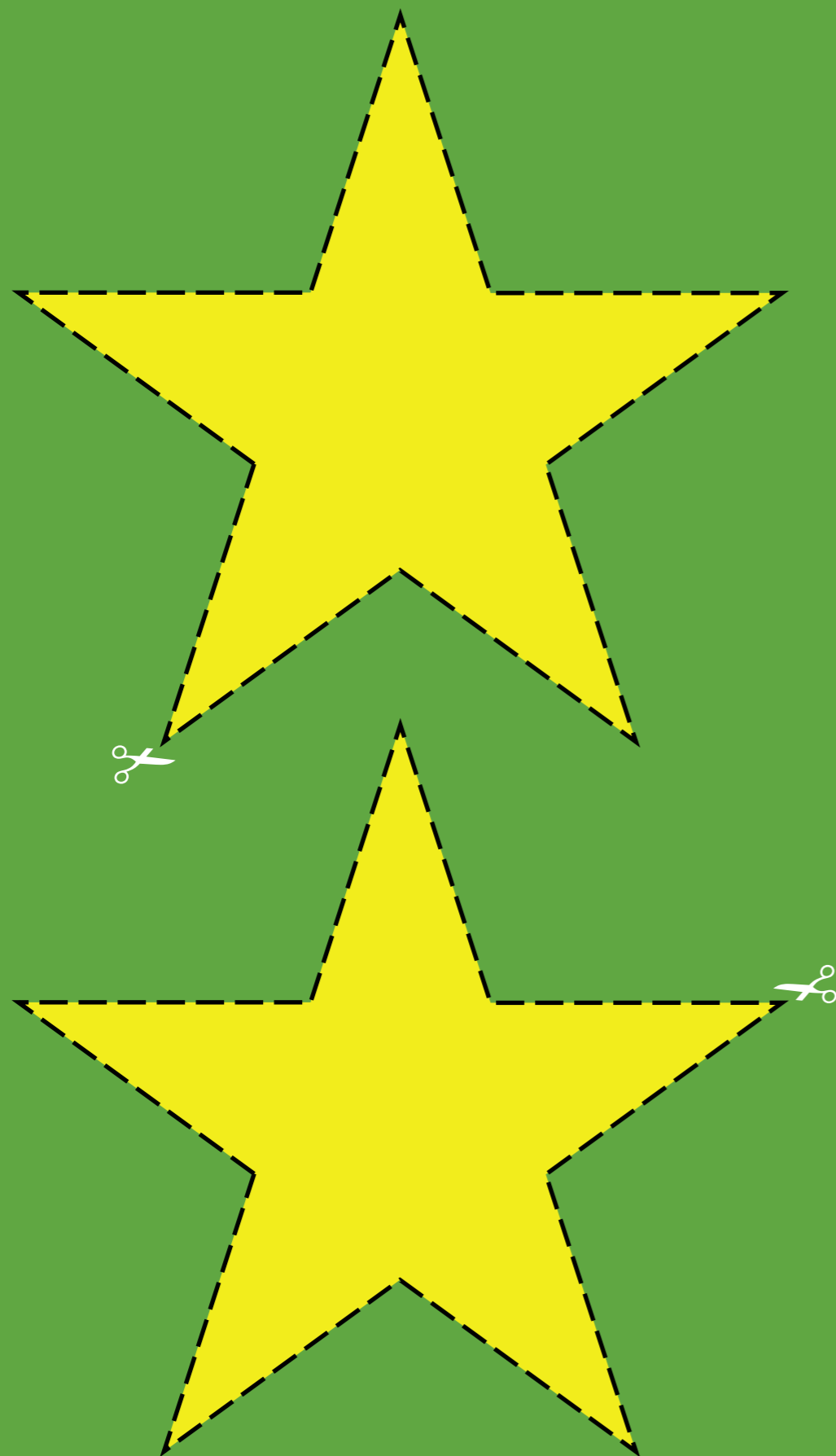
Je kan samen met mama een versje of liedje afspreken.

Een liedje of versje dat jullie allebei kennen!

Dit kun je elke avond zingen of opzeggen.

Zo kan je aan elkaar denken.

Nachthemd maken

Je kan ook een nachthemd
maken voor jezelf en mama.

Heb je een oude pyjama of nachthemd?

Dan is het leuk om deze te versieren!

Heb je geen oude pyjama of nachthemd?

Dan kun je misschien een oud T-shirt gebruiken.

Anders kun je er één kopen.

Het is leuk als je dit samen met mama kan maken!

Maak er samen iets moois van!

Dan kun je aan elkaar denken!

Dit heb je nodig: (textiel) stiften

Nachthemd of T-shirt

Verhaal 9

Droog brood

Tom en Robbie lopen samen met opa naar de supermarkt.

Ze gaan boodschappen doen.

In de supermarkt kijken Tom en Robbie wat rond, maar vervelen zich een beetje.

Ze hebben geen van beiden geld meegenomen.

Robbie heeft zin in muntdrop, maar kan deze dropjes niet kopen omdat hij geen geld bij zich heeft.

Toch heeft hij er heel erg zin in.

Robbie wil de muntdropjes stiekem in zijn zak steken, hij kijkt om zich heen of niemand het ziet en laat ze in zijn zak glijden.

“Hee”, roept Tom: “Wat doe je nou?”

“Je mag niet zomaar iets meenemen zonder te betalen. Dan kom je in de gevangenis”.

“Hoezo?” vraagt Robbie.

“Wat jij doet heet diefstal, dat mag niet”, zegt Tom.

Als je iets doet wat niet mag, kun je in de gevangenis komen.

Weet je wel wat de gevangenis is?”

”Ja hoor,” zegt Robbie.

“Dat is een kamer waar je niet uit mag komen.

En je krijgt een gestreept pak aan en een grote ijzeren bal aan je voet.

Die bal is er zodat je niet weg kunt rennen.

In de gevangenis krijgen ze alleen maar water en droog brood te eten en de gevangenen hebben geen ramen, maar tralies.”

“Nou”, zegt Tom. “Die kamers waar jij het over hebt, noemen ze cellen.

En alle gevangenen hebben gewoon hun eigen kleren aan.

Ze hoeven geen gestreepte pakken meer aan, dat was heel lang geleden wel zo.

Gevangenen krijgen normaal eten.

Ook warm eten zoals wij.

Dit moeten ze op eten in hun eigen cel.”

“Hoe weet jij dit allemaal?”, vraagt Robbie.

“Mijn moeder zit in de gevangenis.

En ik ben er op bezoek geweest.

Ze zorgen er goed voor haar, ze mag alleen nog niet terug naar huis.”

“Ik wil wel graag thuis zijn en naar school gaan”, zegt Robbie en hij legt de muntdropjes gauw terug in het rek.

Tom en Robbie lopen samen met opa de supermarkt uit.

Onzichtbaar zijn

Weet jij wat onzichtbaar betekent?

Dat betekent dat niemand jou kan zien.

Maar je bent er wel!

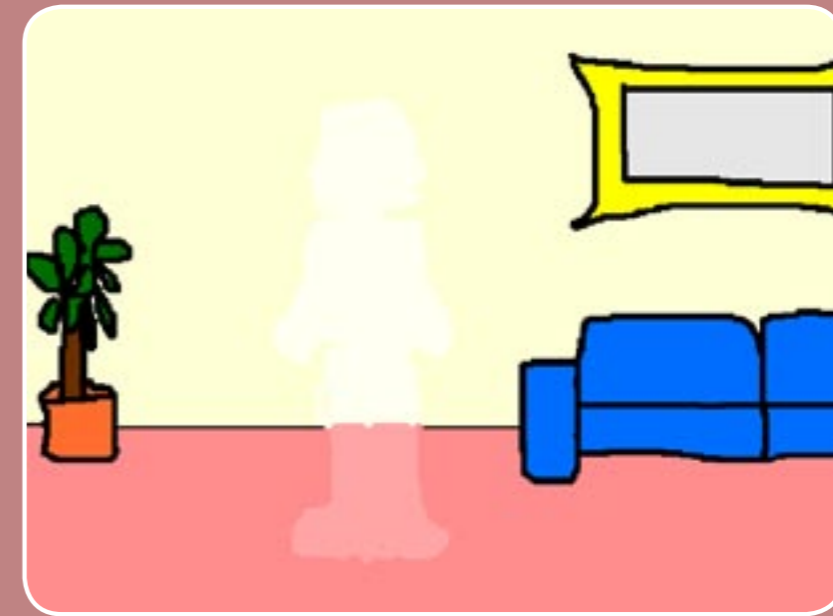
Misschien ken je wel een film waarin iemand onzichtbaar is?

Of een televisieprogramma? Of een computerspelletje?

Misschien is het fijn als iemand je hierbij kan helpen.

Wat zou jij doen als jij één dag onzichtbaar was en niemand zou je zien?

Doe je dan dingen waar je normaal straf voor krijgt en waarom?

Verhaal 10

Feest op school

Het is donderdag en Tom moet naar school, net als altijd. Alleen vandaag is het anders dan normaal.

Hij ziet er tegen op om te gaan.

Waarom?

Het is vandaag kerstviering op school.

Een speciale dag en dan mogen de ouders van de kinderen altijd meekomen naar school.

Tom fietst op zijn nieuwe rode fiets die hij van opa gekregen heeft naar school.

Als hij op school aan komt, staan zijn vriendjes al bij het hek.

“Hé Tom, ben je daar eindelijk”, zegt Tessa.

“We waren al bang dat je niet meer zou komen”, zegt Robbie
Tom knikt maar zegt niets.

Hij is de enige die alleen is, zonder zijn moeder.

Hij is jaloers op de andere kinderen.

‘Was mama maar hier’, denkt hij.

“Toet, Toet”

Een blauwe auto komt voorbij rijden en toetert.

“Hé, dat lijkt de auto van opa wel”, denkt Tom.

En ja hoor, daar stapt opa uit.

Dat is een verrassing!

Tom rent naar opa toe. “Opa, opa”!

Alle kinderen die nog buiten staan bij het hek van de school kijken naar Tom.

“Hé, da’s ook niet eerlijk.

Ik zou ook wel willen dat mijn opa hier was”, zegt Robbie tegen Tessa.

Tom loopt trots naast zijn opa naar binnen.

Hij voelt zich niet meer alleen.

Er zijn zelfs kinderen die jaloers zijn op hem.

Hij bloost, zijn hoofd wordt er zelfs een beetje rood van.

Als je vlecht lang
genoeg is
kan je onderin
ook een knoop leggen

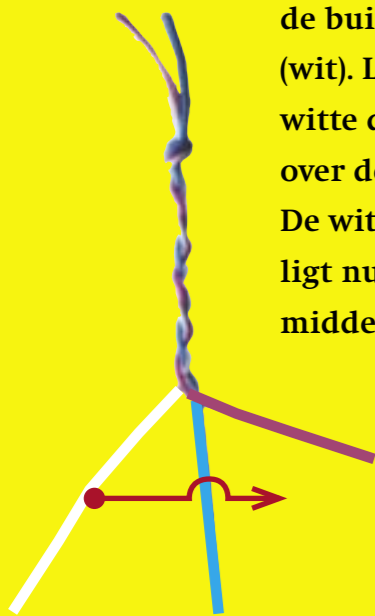
1

Zoek 3 mooie
kleuren draad
(wol of katoen)
uit. Knoop de
aan de bovenkant
aan elkaar vast.
Om een vlecht te
maken doe je stap
1 en 2 hieronder.

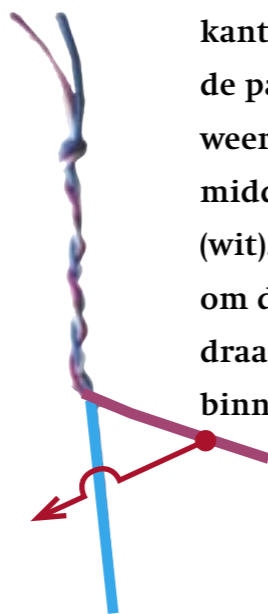
2

Begin met
de draad aan
de buitenkant
(wit). Leg de
witte draad
over de blauwe.
De witte draad
ligt nu in het
midden

3

Doe nu de draad
van de andere
kant (rechts, dus
de paarse draad)
weer over de
middelste draad
(wit). Doe om en
om de buitenste
draad over de
binnenste draad

In Nederland vieren wij verschillende feesten.

Denk maar aan Kerstmis! Of aan Pasen of Koninginnedag!

Ook je eigen verjaardag is een feestdag!! Kun jij nog meer feestdagen bedenken? Wat is de eerst volgende feestdag?

Maak een mooie tekening voor mama over deze feestdag.

Je kunt tekenen maar ook verven. Deze kunt de tekening naar mama toesturen! Daar zal ze vast heel blij mee zijn!

Verhaal 11

Stoer

Het is speelkwartier en Tom en Robbie rennen naar buiten.

Robbie is de beste vriend van Tom en ze spelen vaak samen.

Ze gaan op het klimrek liggen en kijken hoeveel vogels ze kunnen ontdekken in de lucht.

“Mijn moeder werkt op een kinderboerderij”, zegt Robbie.

“Ze heeft gezegd dat ik een vriendje mag meenemen.

Wil jij met mij mee?” Robbie kijkt Tom vragend aan.

“Dat lijkt me heel leuk”, zegt Tom.

“Wat doet jouw moeder eigenlijk?”, vraagt Robbie.

Het hart van Tom begint te bonzen.

Dat had hij toch al verteld...?

Wilde Robbie dat toen niet horen?

Tom vindt het niet leuk om het weer te vertellen.

Tom vertelt met een rood hoofd dat zijn moeder iets gedaan heeft wat niet mag en even ergens anders woont.

Hij kijkt naar de lucht en durft zijn vriend Robbie niet aan te kijken.

Even is het stil. “Maar”, zegt Robbie, “je blijft stoer en mijn beste vriend!”

Tom kijkt Robbie aan en lacht.

“Wanneer gaan we naar de kinderboerderij?”

Emoties

Dit heb je nodig: potloden

Iedereen is wel eens blij, verdrietig of boos.

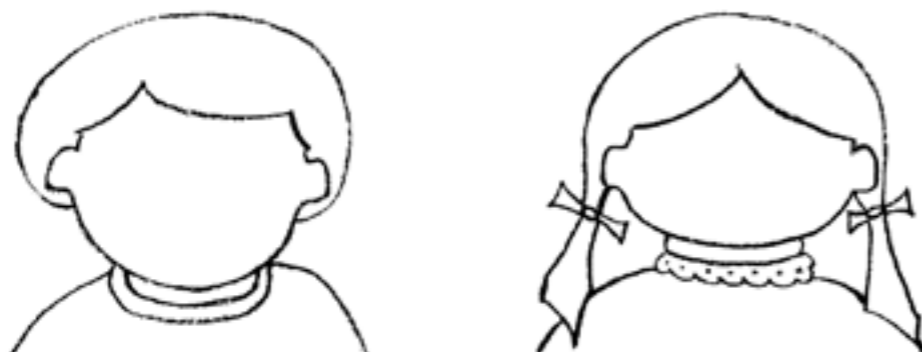
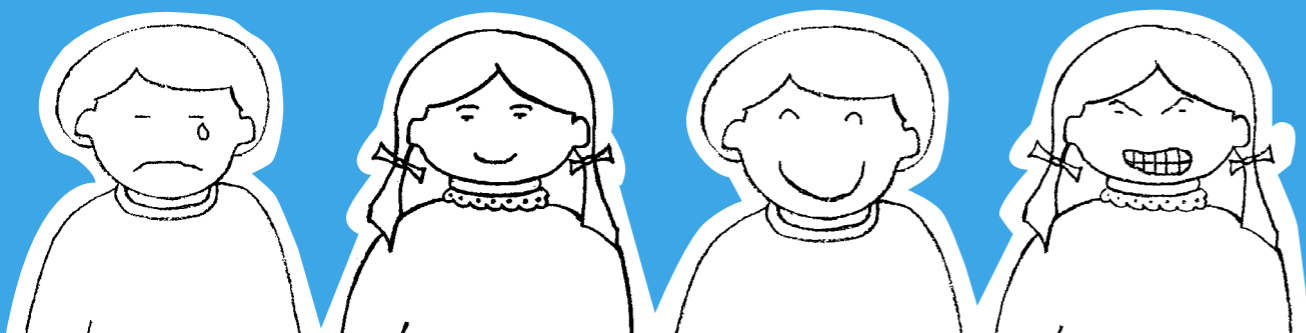
Kleur het gezichtje dat heel blij kijkt **GEEL**

Kleur het gezichtje dat heel boos kijkt **ROOD**

Kleur het gezichtje dat heel verdrietig is **BLAUW**

Kleur het gezichtje dat gewoon kijkt **GROEN**

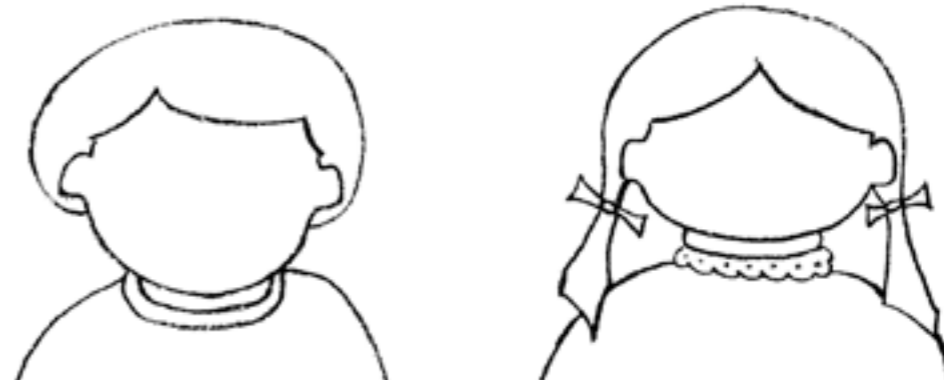
Misschien is het fijn als iemand je hierbij kan helpen!

Kijk eens in de spiegel. Hoe kijk jij nu?

Probeer om dit na te tekenen in het lege gezichtje hier boven:

Misschien is het fijn als iemand je hierbij kan helpen.

Hoe kijk jij als je jarig bent? Teken dit in het lege gezichtje.
Als je het moeilijk vindt kijk dan even op het voorbeeld hiernaast.

Als je niet bij iemand kan zijn kan je hem of haar missen. Dit kan als mama er niet is om met jou te spelen. Of om je welterusten te wensen als je gaat slapen. Hoe voel jij je dan? Teken dat in dit lege gezichtje.

Soms gebeuren er dingen die je niet leuk vindt! Bijvoorbeeld als je niet mee mag doen met een spel. Of als iemand iets onaardigs zegt.
Hoe voel jij je dan? Teken dat hier in dit gezichtje.

Verhaal 12

Een rondje door de gevangenis

“Zo Tom, ben je daar weer?”, vraagt de vrouw die bij de ijzerzoeker zit.

“Ja mevrouw.”

“Vraag het maar, Tom”, zegt opa.

“Mevrouw?”, zegt Tom: “Ik wil zo graag weten hoe het eruit ziet hier binnen. Mag ik dat eens een keer zien?”

“Eigenlijk mogen mensen nooit verder kijken dan de bezoekkamer”, zegt de mevrouw: “maar, ik zal de directeur vragen of dat mag, want hij is hier de baas.”

Ze pakt de telefoon en begint te bellen.

Even later hangt ze op en zegt: “Er komt zo iemand die met je door het gebouw wil lopen.”

Een paar minuten later komt er een grote man in een pak naar Tom en opa toe lopen.

“Kijk,” zegt opa: “dat is de sleutelmeneer waar je moeder over schreef had in haar brief.”

“Jullie willen een kijkje nemen?”, vraagt de sleutelmeneer.

“Ja”, roepen Tom en opa.

“Okee, loop maar met mij mee.”

Ze lopen een lange gang door.

“Dit is de gymzaal,” zegt de sleutelmeneer: “kijk maar.”

“Hé,” zegt Tom: “op school hebben we ook zo ’n gymzaal.”

“Dat kan kloppen”, zegt de sleutelmeneer.

“Dan gaan we nu naar de keuken.”

Tom kijkt de keuken in en ziet dat deze wel tien keer zo groot is dan bij hem thuis.

“Weet je dat je moeder niet zelf hoeft te koken?”

“Ja, dat wist ik al,” zegt Tom: “dat heeft mama in een brief geschreven.”

Ze lopen verder en komen bij de werkkamer.

“Hier werkt je moeder,” zegt de sleutelman.

Tom ziet alleen een grote kamer met tafels en stoelen.

“Goed, dan gaan we nu naar de bibliotheek, een kamer waar je boeken kunt lenen”.

“Bibliotheek?”, roepen Tom en opa.

“Ik wist niet dat hier ook een bibliotheek was Tom, wist jij dat?”, zegt opa tegen Tom.

“Nee, dat wist ik ook niet opa.”

“Ja, hier is ook een bibliotheek.

Dan kan je moeder wat lezen als ze dat wil” zegt de sleutelmeneer. De bibliotheek ziet eruit als een grote kamer met wel honderd boeken.

“Daarachter is het kamertje van de dokter,” zegt de sleutelmeneer en wijst naar een blauwe deur.

“Ik wist ook niet dat hier een dokter was,” zegt Tom.

“Dat weten veel mensen niet, maar ook de vrouwen die hier een tijdje moeten wonen worden wel eens ziek en dan moet er wel een dokter zijn. En dan is hier de tuin,” zegt de sleutelmeneer.

“Ja”, roept Tom: “daar had mijn moeder het ook over in haar brief.”

“Zo, nu zijn we bijna rond, je hebt alleen de kamers nog niet gezien. Ik zal je de kamer van je moeder eens laten zien.”

Ze komen bij een grote deur en de sleutelmeneer pakt zijn sleutelbos en maakt de deur open.

Tom stapt naar binnen en is verrast.

Het is helemaal niet zo leeg als hij had verwacht.

Het is een kamertje met gekleurde gordijntjes.

Er staat ook een TV.

Verder staat er een bed en een WC.

“Kijk”, roept opa. “Die tekening heb jij gemaakt jongen”.

“Kijk meneer,” zegt Tom trots: “die tekening heb ik gemaakt...”

...Dan wordt Tom wakker.

Hij had helemaal geen rondje door de gevangenis gelopen in het echt. Hij had gedroomd wat mama hem had verteld over de gevangenis.

Een kijkdoos maken

Je hebt weer een leuk verhaaltje gelezen over Tom.

Tom heeft gedroomd over de gevangenis.

Hij droomde hoe de gevangenis eruit ziet!

Hoe denk jij dat de gevangenis eruit ziet?

Denk daar maar eens over na!

Je mag nu een mooie kijkdoos maken.

Hier kun je plaatjes in plakken over de gevangenis.

Kijk nog eens naar je tekening van verhaal 2!

Dit heb je nodig: Schaar • Papier • Kleurpotloden

Gekleurd papier • Lijm • Stiften • Schoendoos

Doorzichtig gekleurd papier.

Teken iets moois uit de gevangenis.

Een ijzerzoeker bijvoorbeeld! Of de sleutelmeneer!

Je mag ook zelf iets verzinnen!

Ben je klaar met tekenen? Verf of kleur de tekeningen.

Knip je tekeningen uit! Plak je tekeningen in de doos!

Knip een vierkant in de deksel en plak daar

gekleurd doorzichtig papier overheen.

De kijkdoos is nog niet helemaal klaar! Er moet nog een

gat in komen! Anders kun je helemaal niets zien!

Prik met een prikpen een gat aan de voorkant van de doos.

Is je kijkdoos klaar? Laat maar zien aan mama!

Of aan de kinderen uit je klas!

Verkleiden

Het is leuk om je een keer te verkleeden!

Trek maar oude kleren aan!

Of kleren van iemand anders! Of carnavalskleren!

Probeer je te verkleeden als de sleutelmevrouw!

Of als de klokmeneer!

Het is leuk als je daarna een foto of een tekening maakt!

Plak je foto of tekening van jezelf hier

Plak je foto of tekening van jezelf hier

Welkom